

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 84/2024-28

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Duditša a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Michalom Fecil'akom, Jesenná 8, Prešov, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/79/2022 z 8. novembra 2023 a jemu predchádzajúcemu postupu takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 22. decembra 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 152 ods. 4 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/79/2022 z 8. novembra 2023 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 23Co/120/2017 zo 7. novembra 2018. Sťažovateľ súčasne namieta porušenie svojho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 1Cdo/50/2019, sp. zn. 1Cdo/229/2019, sp. zn. 1Cdo/116/2020 a sp. zn. 1Cdo/79/2022. Sťažovateľ navrhuje napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie, priznať mu finančné zadost'učinenie vo výške 20 000 eur a náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplývajú tieto skutkové okolnosti:

3. V konaní vedenom Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 11C/256/2015 si sťažovateľ podanou žalobou uplatnil proti mestu Prešov (ďalej len „žalovaný“) právo na vydanie náhrady z titulu

bezdôvodného obohatenia a zákonného vecného bremena za užívanie v žalobe bližšie konkretizovaných nehnuteľností (pozemkov), na ktorých sa v súčasnosti nachádzajú stavby pozemných komunikácií a chodníkov vo vlastníctve žalovaného.

4. Okresný súd rozsudkom č. k. 11C/256/2010-1025 z 20. júla 2017 uložil žalovanému povinnosť uhradiť sťažovateľovi z titulu bezdôvodného obohatenia finančnú sumu 8 285,88 eur s príslušenstvom (I. výrok) a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (II. výrok), povinnosť zaplatiť sťažovateľovi z titulu finančnej náhrady za vecné bremeno sumu 51 504,32 eur s príslušenstvom (III. výrok) a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (IV. výrok), povinnosť zaplatiť sťažovateľovi z titulu bezdôvodného obohatenia sumu 57 931,05 eur s príslušenstvom (V. výrok) a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (VI. výrok), povinnosť zaplatiť sťažovateľovi sumu 176 545,29 eur s príslušenstvom z titulu finančnej náhrady za vecné bremeno (VII. výrok) a prevyšujúcej časti žalobu zamietol (VIII. výrok) a súvisiacim výrokom o trovách konania zaviazal žalovaného nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 4 % (IX. výrok). Rozsudok okresného súdu napadli odvolaním obe procesné strany, sťažovateľ podal odvolanie proti výrokom II, IV, VI, VIII a IX, žalovaný proti výrokom I, III, V, VII a IX.

5. O odvolaniach rozhodol krajský súd svojím rozsudkom, ktorým rozsudok okresného súdu čiastočne potvrdil (výrokmi I, III, IV, VI potvrdil výroky I, II, V, VI prvoinštančného rozhodnutia), čiastočne zmenil (výrokmi II a V zmenil výroky I a V prvoinštančného rozhodnutia) a čiastočne zrušil (výrokom VII zrušil výroky III, IV, VII, VIII a IX prvoinštančného rozhodnutia) a v rozsahu zrušenia vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

6. Sťažovateľ nespokojný s výsledkom súdneho konania podal proti rozsudku krajského súdu (proti výrokom II, III, V, VI a VII) dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodňoval s poukazom na § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) a b) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“).

7. O dovolaní sťažovateľa rozhodol najvyšší súd napadnutým rozhodnutím tak, že rozsudok krajského súdu v druhom a piatom výroku (ktorými zmenil rozsudok okresného súdu a znížil okresným súdom priznanú náhradu za bezdôvodné obohatenie) zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie, vo zvyšnej časti dovolanie sťažovateľa odmietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

8. Sťažovateľ v rámci svojej sťažostnej argumentácie označil za nesprávne rozhodnutie krajského súdu, konkrétne jeho VII. (posledný) výrok, ktorým zrušil III., IV., VII. a IX. výrok rozsudku okresného súdu, a to predovšetkým z dôvodu, že výroky III a VII rozsudku okresného súdu boli napadnuté iba odvolaním žalovaného, avšak krajský súd neskúmal (resp. nesprávne skúmal) otázku včasnosti podaného odvolania žalovaného, ktoré bolo podľa názoru sťažovateľa podané až 17. deň po doručení rozsudku okresného súdu (nastala fikcia doručenia), teda po uplynutí zákonnej lehoty, a to i za situácie, že sťažovateľ túto námietku v odvolacom konaní neuplatnil. Výroky II a V rozsudku krajského súdu boli zrušené uznesením najvyššieho súdu, a preto ich sťažovateľ nerozporuje.

9. Vo vzťahu k uzneseniu najvyššieho súdu sťažovateľ napáda iba jeho II. výrok, ktorým bolo jeho dovolanie odmietnuté. Závety najvyššieho súdu považuje sťažovateľ za nesprávne a porušujúce jeho právo na spravodlivé súdne konanie, pričom namieta:

- a) Arbitrárnosť uznesenia najvyššieho súdu, ktorá vyplýva z konštatovania, že pozemky, za ktorých užívanie sa sťažovateľ domáhal náhrady, nemá v obchodnom majetku, teda nejde o nárok z podnikateľskej činnosti sťažovateľa, a preto boli aplikované ustanovenia o premlčaní práva podľa Občianskeho zákonníka, nie podľa Obchodného zákonníka, ako sa domáhal sťažovateľ. Podľa názoru sťažovateľa podniká v súlade so zákonom s dotknutými nehnuteľnosťami a príjem z tohto podnikania vrátane výnosov z majetku v podobe náhrady za užívanie tohto majetku inými osobami bez právneho dôvodu aj v zmysle príslušných právnych predpisov zdaňuje, teda ide nepochybne o výnos z podnikateľskej činnosti. Právna kvalifikácia daného plnenia zo strany všeobecných súdov ako nepochádzajúceho z podnikateľskej činnosti je preto nesprávna. Dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu o tejto otázke nepovažoval za odklon od rozhodnutí ústavného súdu a najvyššieho súdu. Dovolací súd sa tak vecne nezaoberal námietkami sťažovateľa, že nakladanie s jeho majetkom je výkonom podnikateľskej činnosti, čím mu odmietol poskytnúť súdnu ochranu.
- b) Nesprávnosť postupu najvyššieho súdu, ktorý v dovolacom konaní neskúmal splnenie procesných podmienok, konkrétne otázku posúdenia včasnosti podaného odvolania žalovaným ako primárnej otázky, ktorá mala byť posúdená už v odvolacom konaní.
- c) Vo vzťahu k dovolaniu sťažovateľa proti VII. výroku rozsudku krajského súdu, ktorým zrušil III. a VII. výrok rozsudku okresného súdu (priznanie náhrady za zákonné vecné bremeno), najvyšší súd podľa sťažovateľa nesprávne konšatoval, že dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP je proti zrušujúcim výrokom rozhodnutia odvolacieho súdu neprípustné. Sťažovateľ zastáva názor, že v jeho veci v skutočnosti procesne išlo o zmenu rozsudku okresného súdu, nie jeho zrušenie (nie je podstatná formulácia výroku, ale posúdenie okolností významných pre meritórne rozhodnutie odlišným spôsobom), a preto mal dovolací súd vecne posúdiť sťažovateľom nastolenú dovolaciu otázku včasnosti podania odvolania žalovaného. Nezaobieraním sa touto právnou otázkou vytvoril najvyšší súd stav, že pokiaľ by krajský súd dospel k záveru o oneskorenosti podaného odvolania žalovaným, neexistuje zákonný spôsob ako zrušiť VII. výrok rozsudku krajského súdu, ktorým bol zrušený II. a VII. výrok rozsudku okresného súdu. Výklad dovolacieho súdu o vylúčení možnosti skúmania včasnosti podaného odvolania by podľa sťažovateľa vylúčil možnosť dovolacieho súdu posúdiť otázku právoplatnosti rozsudku okresného súdu. Uvedeným postupom došlo k *denegatio iustitiae*.

10. Sťažovateľ súčasne namieta, že došlo aj k porušeniu jeho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru) postupom najvyššieho súdu v dovolacích konaniach vedených pod sp. zn. 1Cdo/50/2019, sp. zn. 1Cdo/229/2019, sp. zn. 1Cdo/116/2020 a sp. zn. 1Cdo/79/2022. Najvyšší súd neodstránil stav právnej neistoty sťažovateľa, keďže konečné rozhodnutie o nároku sťažovateľa odložil o niekoľko rokov napriek tomu, že namietané konanie trvá celkovo 13 rokov. Predovšetkým najvyšší súd porušil uvedené práva sťažovateľa svojím postupom, keď sa odmietol zaoberať včasnosťou podaného odvolania žalovaného a riešením tejto otázky poveril krajský súd.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K namietanému porušeniu práva na súdnu ochranu:

11. Predmetom ústavnej sťažnosti je namietané porušenie práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. 152 ods. 4 ústavy) uznesením najvyššieho súdu, ktorý prvým výrokom zrušil rozsudok krajského súdu v druhom a piatom výroku, ktorými bol čiastočne zmenený rozsudok okresného súdu, a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a druhým výrokom dovolanie sťažovateľa vo zvyšnej časti odmietol ako procesne neprípustné. Sťažovateľ bol tak v dovolacom konaní čiastočne úspešný [najvyšší súd konštatoval čiastočnú zmatečnosť rozsudku krajského súdu vo vzťahu k zníženiu náhrady za bezdôvodné obohatenie, a tým naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP], a preto jeho sťažnostná argumentácia je namierená výlučne proti odmietajúcemu výroku uznesenia najvyššieho súdu. Tu sťažovateľ namieta odopretie súdnej ochrany dovolacím súdom, ktorý sa vecne nezaoberal námietkami sťažovateľa o podnikateľskom charaktere nakladania s dotknutými pozemkami, neskúmal včasnosť podania odvolania žalovaným ako primárnu procesnoprávnu podmienku konania a súčasne rozhodol nesprávne, pokiaľ neposúdil námietky sťažovateľa smerujúce proti zrušujúcemu výroku rozsudku krajského súdu, tvrdiac, že dovolanie je v takom prípade neprípustné.

12. Ústavnú sťažnosť sťažovateľa ústavný súd preskúmal z hľadiska ústavnej udržateľnosti rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní, keďže rozsudok krajského súdu sťažovateľ namietal len „v spojení“ s postupom a rozhodnutím najvyššieho súdu a v petite sťažnosti výslovne navrhoval zrušiť uznesenie najvyššieho súdu „v spojení“ s rozsudkom krajského súdu a vec vrátiť na ďalšie konanie najvyššiemu súdu. Pokiaľ by sťažovateľ zastával názor, že existujú námietky, ktoré nemohol uplatniť v dovolacom konaní, teda sa nemohol domôcť ochrany svojich základných práv proti ich porušeniu rozhodnutím krajského súdu v dovolacom konaní (čo obsahu ústavnej sťažnosti nezodpovedá), mal petit ústavnej sťažnosti formulovať osobitne vo vzťahu k obom porušovateľom (k tomu pozri IV. ÚS 404/2022 publikované v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 84/2022), čo sa nestalo.

13. Vzhľadom na to, že napadnutým uznesením najvyšší súd čiastočne odmietol dovolanie sťažovateľa (čo je predmetom ústavnej sťažnosti), ústavný súd poukazuje na svoj ustálený právny názor, v zmysle ktorého otázka posúdenia, či sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí zásadne do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd. Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa (m. m. II.ÚS 324/2010). Uvedené však zároveň nevylučuje, že ústavne konformné posúdenie vlastnej právomoci najvyšším súdom je následne ústavným súdom preskúmateľné v konaní o ústavnej sťažnosti.

14. Ústavný súd sa preto zameril na posúdenie, či rozhodnutie o dovolaní sťažovateľa zo strany najvyššieho súdu nevybočilo z mantinelov ústavne konformného posúdenia jeho vlastnej právomoci.

15. Predmetom konania pred všeobecnými súdmi bol nárok sťažovateľa na zaplatenie náhrady za užívanie pozemkov v jeho vlastníctve, na ktorých sa nachádzajú pozemné komunikácie a chodníky vo vlastníctve žalovaného. Sťažovateľ bol čiastočne úspešný, keďže žalovanému bola právoplatne uložená povinnosť zaplatiť mu náhradu z titulu bezdôvodného obohatenia s úrokom z omeškania, nebol mu však priznaný nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia za obdobie presahujúce dvojročnú premlčaciu lehotu v súlade s predpismi občianskeho práva, ktorý považovali oba súdy nižšieho stupňa za premlčaný. Vo vzťahu k okresným súdom priznanej náhrade za vecné bremeno s príslušenstvom boli príslušné výroky rozsudku okresného súdu zrušené a vec vrátená v rozsahu zrušenia okresnému súdu na ďalšie konanie.

16. Vo vzťahu k námietkam o nesprávnej aplikácii občianskoprávných predpisov o premlčaní (teda trojročnej premlčacej dobe namiesto štvorročnej premlčacej doby podľa obchodného práva, ktoré bolo súčasne dôvodom nepriznania mu náhrady za bezdôvodné obohatenie za obdobie presahujúce subjektívnu premlčaciu dobu), ktorú sťažovateľ v dovolaní namietal ako nesprávne právne posúdenie z dôvodu odklonu od označených rozhodnutí ústavného súdu a najvyššieho súdu, a teda formuloval ako dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, najvyšší súd v bodoch 34 a 35 napadnutého rozhodnutia konkretizoval a dostatočným spôsobom vysvetlil, že označené rozhodnutia sa týkajú odlišných skutkových okolností ako právna vec sťažovateľa, resp. ide o rozhodnutia, ktoré síce judikujú, že v obchodných záväzkových vzťahoch sa premlčanie posudzuje podľa právnej úpravy Obchodného zákonníka (ako to tvrdí sťažovateľ), avšak v právnej veci sťažovateľa absentoval základný predpoklad na obdobné právne posúdenie, a to je existencia obchodného záväzkového vzťahu medzi sťažovateľom a žalovaným, ako to konštatoval krajský súd vo svojom rozhodnutí, keď postavenie sťažovateľa neposúdil ako výkon podnikateľskej činnosti (pozri bod 31 odôvodnenia rozsudku krajského súdu). Vzhľadom na uvedené najvyšší súd konštatoval, že aplikácia občianskoprávných predpisov na posúdenie premlčacej doby krajským súdom neodporuje judikatúre vyšších súdnych autorít.

17. Najvyšší súd sa stotožnil (body 36 až 38 odôvodnenia) s právnym posúdením charakteru sťažovateľom uplatnených nárokov z bezdôvodného obohatenia podľa občianskeho práva, keďže postavenie sťažovateľa vo vzťahu so žalovaným nebolo možné charakterizovať ako postavenie podnikateľa pri výkone podnikateľskej činnosti. Pre posúdenie právneho vzťahu medzi subjektmi ako relatívneho obchodu podľa § 261 ods. 2 Obchodného zákonníka musia byť zákonom predpokladané podmienky splnené na oboch jeho stranách, teda sťažovateľ ako jeden zo subjektov právneho vzťahu by musel mať postavenie podnikateľa, ktorý vo vzťahu k predmetu zmluvy vykonáva podnikateľskú činnosť, čo sa mu v súdnom konaní preukázať nepodarilo (neexistencia uzatvorenej zmluvy medzi stranami sporu, nevykonávanie podnikateľskej činnosti s dotknutými pozemkami, pozn.).

18. Pokiaľ sťažovateľ na podporu svojej argumentácie dôvodí platením dane z príjmov z výnosov z dotknutých pozemkov v súlade s príslušnými daňovými predpismi, uvedené nemožno považovať za dôvod posúdenia vzťahu medzi sťažovateľom a žalovaným ako obchodno-záväzkového. Sťažovateľove právne úvahy o navádzaní k obchádzaniu zákona či zvýhodňovaniu subjektov,

ktoré uprednostnia vydanie bezdôvodného obohatenia pred uzavretím riadnej nájomnej zmluvy (pre dosiahnutie daňového zvýhodnenia), či rozpore právneho posúdenia so zákonom č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov, hodnotí ústavný súd ako pre preskúmané posúdenie irelevantné (a sčasti aj zavádzajúce, čo však prekračuje rámec tohto odôvodnenia). Najvyšší súd posudzoval súkromnoprávny charakter dotknutých vzťahov v jeho právnom rozlíšení, nie ich aspekt daňový, čo sťažovateľ ignoruje. Nad taký podstatný rámec a len dotykovo k tvrdenému plateniu dane zdaňovanie príjmov fyzickej osoby je pokryté celým spektrom § 3 ods. 1 naostatok označeného zákona v kontexte potom jeho ďalších ustanovení.

19. Najvyšší súd tak dovolanie vo vzťahu k dovolacej otázke nutnosti aplikácie Obchodného zákonníka v sťažovateľovej veci odmietol ako odôvodnené neprípustnými dovolacími dôvodmi podľa § 447 písm. f) CSP.

20. V ďalšom najvyšší súd uviedol, nezaoberajúc sa meritórne argumentáciou sťažovateľa smerujúcou proti zrušujúcemu výroku rozsudku krajského súdu (VII. výrok – vo vzťahu k priznaniu náhrady za zákonné vecné bremeno), že dovolanie podané pre nesprávne právne posúdenie môže smerovať len proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdilo alebo zmenilo, inak je neprípustné. Tvrdeniu sťažovateľa, že v jeho prípade v skutočnosti išlo o zmenu (nie zrušenie) rozsudku okresného súdu, ústavný súd hodnotí ako špekulatívne. Dôsledkom kasácie (i keď čiastočnej) je vrátenie veci, ktorá nie je právoplatne skončená, súdu nižšej inštancie na ďalšie konanie, ktorý o nej bude v zmysle vysloveného záväzného právneho názoru nadriadeného súdu povinný konať a rozhodnúť, dôsledkom zmeny rozhodnutia je nahradenie pôvodného rozhodnutia súdu prvej inštancie. V právnej veci sťažovateľa ústavný súd nevidel žiadne pochybnosti o spôsobe rozhodnutia odvolacieho súdu o jednotlivých nárokoch sťažovateľa uplatnených v žalobe.

21. Vo vzťahu k sťažovateľom namietanej zmätočnosti zrušujúceho výroku krajského súdu najvyšší súd, poukazujúc na uznesenie sp. zn. 3Cdo/236/2016 z 19. januára 2017 publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 19/2017, v zmysle ktorého dovolanie proti uzneseniu, ktorým odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie, nesmeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej ani rozhodnutiu, ktorým sa konanie končí, proti ktorým je dovolanie prípustné v zmysle § 420 CSP, konštatoval, že nemá dôvod odchyliť sa od tohto právneho názoru.

22. Z procesného hľadiska čiastočným zrušením rozsudku okresného súdu bol dosiahnutý stav, že hmotnoprávny nárok sťažovateľa bude opätovne prejednaný pred okresným súdom a následne v prípadnom odvolacom konaní, čo sťažovateľa nijako nediskvalifikuje z možnosti uplatňovať svoje procesné práva priznané Civilným sporovým poriadkom v ďalšom konaní.

23. Najvyšší súd tak dovolanie sťažovateľa odmietol v tejto časti ako neprípustné podľa § 447 písm. c) CSP.

24. Pokiaľ ide o posúdenie námietky oneskorenosti odvolania podaného žalovaným najvyšší súd (body 44 a 45 odôvodnenia), poukazujúc na procesnoprávne konzekvencie rozhodnutia odvolacieho súdu vo vzťahu k jednotlivým výrokom rozsudku okresného súdu a následne aj vo vzťahu k výrokom vlastného rozhodnutia, dospel k záveru, že nebolo potrebné zaoberať sa včasnosťou

podaného odvolania žalovaného, ktoré nebolo spôsobilé viesť k inému výsledku dovolacieho konania.

25. Poukazujúc na uvedené, ústavný súd argumentáciu sťažovateľa nevyhodnotil ako spôsobilú spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov najvyššieho súdu. Nezistil, že by najvyšším súdom aplikovaný postup pri ustálení právnych záverov mohol zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do napadnutého rozhodnutia v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy. Rovnako nezistil, že by posudzované uznesenie najvyššieho súdu bolo svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, či urobené v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou, či nedostatočne odôvodnené. Ingerencia ústavného súdu do výkonu právomoci najvyššieho súdu je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Možno tak uzavrieť, že odmietnutie dovolania sťažovateľa bolo založené na racionálnom a ústavne konformnom výklade relevantnej právnej úpravy, ktorý nepopiera jej účel a podstatu a na základe ktorého bol ustálený dôvod na čiastočné odmietnutie dovolania. Ústavný súd zároveň poukazuje na ustálený právny názor, podľa ktorého právo na spravodlivý proces neznačí právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom.

26. K sťažovateľom namietanému porušeniu čl. 152 ods. 4 ústavy ústavný súd dodáva, že predmetné ustanovenie má charakter všeobecného ústavného princípu a primárne neformuluje základné právo ani slobodu fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorých ochrany by sa sťažovateľ mohol skrz podanie ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy domáhať.

27. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

28. Z už uvedených dôvodov ústavný súd postupom podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú, pretože medzi namietaným porušením označených práv a napadnutým uznesením najvyššieho súdu nebola zistená kauzálna súvislosť.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru:

29. Predmetom tejto časti ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov postupom najvyššieho súdu v označenom dovolacom konaní. Sťažovateľ dôvodí, že najvyšší súd napriek tomu, že celková doba trvania napadnutého konania je 13 rokov, svojím posledným (napadnutým) rozhodnutím predĺžil jeho trvanie, keďže čiastočne zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie bez toho, aby sám preskúmal sťažovateľom namietanú oneskorenosť

podaného odvolania žalovaným. Sťažovateľ v petite sťažnosti označil dovolacie konanie vedené najvyšším súdom pod sp. zn. 1Cdo/50/2019, sp. zn. 1Cdo/229/2019, sp. zn. 1Cdo/116/2020 a sp. zn. 1Cdo/79/2022.

30. Podľa rozhodovacej praxe ústavného súdu procesná úprava § 55 zákona o ústavnom súde upravuje situácie, keď je návrh na konanie pred ústavným súdom neprípustný. Ide o negatívne podmienky konania pred ústavným súdom, z čoho vyplýva odmietnutie návrhu podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde. Negatívne podmienky bránia uskutočniť konanie a vydať meritórne rozhodnutie. Patria k nim predovšetkým podmienky, ktoré vymedzujú, kedy sa prerokovanie inak spôsobilého návrhu nepripúšťa. Zákon o ústavnom súde v dikcii § 55 rozoznáva až štyri podmienky neprípustnosti návrhu (m. m. III. ÚS 402/2021).

31. Prvá podmienka obsiahnutá v § 55 zákona o ústavnom súde sa týka takej veci, o ktorej už ústavný súd meritórne (teda nie procesne okrem prípadu uvedeného v § 212 zákona o ústavnom súde) rozhodol (ide o tzv. prekážku veci právoplatne rozhodnutej – *res iudicata*).

32. Prekážka už rozhodnutej veci (*res iudicata*) bráni tomu, aby sa ústavný súd opakovane zaoberal a rozhodoval o totožných návrhoch doručených ústavnému súdu. Totožnosť veci je daná pri zhode predmetu konania, skutkových okolností, z ktorých sa uplatnené právo vyvodzuje, a identitou účastníkov konania. O takú prekážku by nešlo, ak chýba čo len jeden z uvedených znakov totožnosti veci (napr. I. ÚS 510/2019, I. ÚS 545/2019, I. ÚS 33/2020, II. ÚS 4/2020, II. ÚS 141/2020, II. ÚS 312/2021, IV. ÚS 262/2020).

33. Z vlastnej rozhodovacej činnosti je ústavnému súdu známe, že ústavnou sťažnosťou doručanou 4. júla 2023 sťažovateľ namieta porušenie svojich identických práv postupom najvyššieho súdu v napadnutom dovolacom konaní, pričom ústavný súd o tejto sťažnosti rozhodol nálezom sp. zn. IV. ÚS 492/2023 z 5. decembra 2023, ktorým vyslovil porušenie označených práv sťažovateľa postupom najvyššieho súdu v identickom dovolacom konaní vedenom pod sp. zn. 1Cdo/50/2019, 1Cdo/229/2019, 1Cdo/116/2020 a 1Cdo/79/2022, priznal mu trovy konania a vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti nevyhovel. Nález nadobudol právoplatnosť 14. decembra 2023.

34. Z rozhodovacej praxe ústavného súdu vyplýva, že ako neprípustné odmieta opakované ústavné sťažnosti na zbytočné prietahy v prípade, ak sa v nich namieta obdobie predchádzajúce právoplatnosti nálezov ústavného súdu, ktorými vyslovil porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (napr. II. ÚS 589/2016). Vo vzťahu k spomínanému nálezu je potrebné zdôrazniť, že išlo o nedávne rozhodnutie ústavného súdu (právoplatné 8 dní pred podaním aktuálnej ústavnej sťažnosti), v ktorom na námietky sťažovateľa bola daná dostatočná odpoveď, a ďalšie preskúmavanie možných porušení identických článkov v tom istom konaní je neprípustné, pretože sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol. Napokon v spomínanom náleze ústavný súd konštatoval, že napadnuté dovolacie konanie bolo na najvyššom súde napadnutým rozhodnutím ukončené (právoplatne 28. novembra 2023, pozn.), a preto neprikázal najvyššiemu súdu konať bez zbytočných prietahov.

35. Vzhľadom na to, že ústavná sťažnosť sa v tejto časti týka veci, o ktorej ústavný súd už v konaní vedenom pod sp. zn. IV. ÚS 492/2023 rozhodol, bolo potrebné ju odmietnuť ako neprípustnú podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde.

36. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jeho ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. februára 2024

Libor Duľa
predseda senátu